

Літаратурна-Мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАЎ БССР

Год выдання 33-і
№ 86 (1931)
27 кастрычніка 1964
АўТАРАК
Цана 4 кап.

С Ё Н Н Я
Ў Г А З Е Ц Е

АРХІТЭКТУРНАЯ
СТАРОНКА

РЫХТУЮЦЬ НАРОДНЫЯ КАЛЕКТЫВЫ

ОРША
«Гульня без праваў» — спектакль, які паказаў сваім глядачам народны тэатр Дома культуры Ільнякомбіната. П'еса расказвае пра барацьбу савецкіх людзей па ахове бяспекі сваёй Радзімы. Самадзейныя артысты будуць тэатрамі калгаса «Перамога».

МІНСК
Народны тэатр Палаца культуры трактарабудаўнікоў рыхтуе літаратурную кампазіцыю «Рэкіем» па п'есе Р. Рамдэстэвенскага. У ёй удзельнічае каля сарака чалавек, у тым ліку юныя артысты дзіцячай тэатральнай студыі, што працуе пры народным тэатры. Кампазіцыя будзе паказана не толькі «дома», а і на сценах Палаца культуры аўтазавада і акруговага Дома афіцэраў.

Ідуць рэпетыцыі і канцэртнай праграмы «Наханне бывае рознае», што складаецца са сцэн з твораў Малера, А. Астроўскага, Чэхава.

Працуюць над кампазіцыяй і канцэртнай праграмай рэжысёры А. Бяляў і Б. Берцінг.

СЛУЦК
Для святочнага спектакля самадзейных артыстаў выбралі п'есу «Разлом» Б. Лаўранька. Яе паставіла рэжысёр А. Лужанская. Аматыры сцэны доўга і настойліва працавалі. І вось работа ў асноўным закончана.

Галоўныя ролі ў спектаклі выконваюць тэхнік канторы сувязі Я. Скалін, мастак камбіната бытавога абслугоўвання І. Маўчан, студэнтка медвучылішча Л. Марціновіч, служачы В. Лемеш, настаўніца Л. Малыгіна, ткачыца тэкстыльнай фабрыкі Г. Ганчарык.

АШМЯНЫ
Рэжысёр народнага тэатра І. Сідней паведаміў нашаму карэспандэнту:

— Мы пакажам спектакль «Бялявая бастыя» па п'есе Ю. Кленанава. У асноўных ролях — артысты народнага тэатра Г. Цікевіч, Г. Падляскі, М. Ламека, Я. Матвішэвіч і іншыя. Афармляе спектакль мастак В. Жыгалаў. Новую работу пакажам не толькі жыхарам раённага цэнтру, але і калгаснікам раёна.

РЭЧЫЦА
Тут рыхтуецца спектакль «Іркуцкая гісторыя». Прэм'ера адбудзецца яшчэ да свята, а ў

Гэту віншавальную паштоўку работ мастака Г. Скамарохава выдавецтва «Беларусь» выпусіла да 47-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

святочныя дні артысты народнага тэатра пакажуць літаратурна-мастацкі мантаж, складзены з вершаў і песень савецкіх паэтаў і кампазітараў. Уключаны ў праграму таксама беларускія народныя танцы.

СЛОНІМ
Амаль усё лета і восень мы паказвалі спектакль «Глыбокая плынь» па аднайменнаму раману І. Шамякіна, — расказаў нашаму карэспандэнту артыст народнага тэатра М. Федзюкоў. — З гэтай работай мы выязджалі ў калгасы і саўгасы раёна. Адначасова ішлі рэпетыцыі п'есы «Чужое дзіця». У новым спектаклі я выконваю галоўную ролю — Караулава. Ставіць спектакль рэжысёр М. Фрыдман.

Тыдзень класічнай оперы ў Віцебску

Опера «Севільскі цирюльнік» у Віцебску пачаўся асцюгі Дзяржаўнага ордэна Леніна акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета БССР. На працягу тыдня оэцыі таксама пакажуць віцебскае оперы «Дэман» і «Рыбачка».

Гастрылі закончацца вялікім канцэртам майстароў опернай сцэны.

БЕЛТА.

МАСТАЦТВА — ЗАЎСЁДЫ ПОШУК

НА ТАТКІ АБ КНІЖНАЙ ГРАФІЦЫ

Мікалай ГУЦЬЕ,
загадчык рэдакцыі мастацкага афармлення выдавецтва «Беларусь»

3 А АПОШНІЯ ГАДЫ ў выдзелены мастацтва нашай рэспублікі паслявова развіцця кніжнай графіка, адрававана дэзіям і юнацтвам. Досыць цікава і змястоўна мастацкі афармляюць дзіцячыя часопісы, кнігі. Пры ўважлівым зважэнні з лепшымі ўзорамі гэтай прадукцыі выразаю бачыш, як паступова выроўнявацца стаюць і адмоўныя тэндэнцыі мастацкага афармлення літаратуры.

Для дзяцей графікаў уласціва больш устойліва манера, усталяваны творчы пошук. Для іхніх усё ў пошук, у станаўленні. І гэта зусім натуральна. На мой погляд, іменная адзнака форм, якія ўжо ўсталяваліся, і пастаянны пошук новага, пэнае іх узамаленніце, узаяменні ўплыў з'яўляюцца заручкай агульнага далейшага росту мастацтва кніжнай графіцы ў нашай рэспубліцы. Не супярэчлівае адных форм і творчых манер другім, а ўзаемае іх узбагаценне — вось што даць магчымасць развіцця дадатныя бакі, тэндэнцыі і тых, і другіх.

У графіцы, якія валодаюць усталяваным творчым пошукам, думачка, перш за ўсё трэба разглядаць як станаюцца яснась выразнасці тэм, лаканічнась кампазіцыйнага мыслення, высокі прафесіяналізм, беражлівае стаўленне да літаратурнага тэксту. І тым графіцы, што знаходзяцца ў пошуку новых форм, павінны ўсё гэта браць на ўважэнне. Нельга толькі пры гэтым механічна пераімаць чужы стыль, чужую выяўленчую мову, якая б яна ні была перакананая, а таксама чужую форму чалака. Мова ў кожнага мастака павінна быць сваёй, бо без сваёй арганічнай мовы мастак немінуча трапіць у палон стылізацыі.

На жаль, тэрмін «стылізацыя» часта ўжываюць, разумеючы пад ім геаметрычнае выяўленчае элементу, падпарадкаванне ўсёго ладу ілюстрацыі нейкаму дэкаратывнаму рытму, умоўнаму і спрошчанаму. А між тым слова «стылізацыя» азначае толькі адно — пераіманне чужога стылю, чужой мовы для сваёй «творчасці». У той жа час «сваёй творчасці» — паняцце надзвычайна складанае. У гісторыі мастацтва мінства прыкладу, калі вялікі майстры на пачатку творчага шляху знаходзіліся пад уплывам уліваў пярэдняй і, толькі пераадолеўшы гэты ўплыў, стваралі новае, самабытнае, сапраўды наватарскае. І гэта заканамерна для працэсу фарміравання любога мастака. Навадарок: вельмі дрэнна, калі малады мастак першыя насьмешныя крокі (яму яны наста зваюцца дужа ўпэўненымі і дасканалымі) па-

чынае з дэманстрацыі сваёй «спэцаўторнай мовы».

Сапраўдна ж непаўторнасць мовы звязана з творчым абліччам мастака, якое ён набывае не адразу. Тут якаясь дэманстрацыя, што часта творчае аблічча мастака ў нас разумеюць прымытна: «Яго заўсёды мэта захвалены ад акцёра, які ва ўсім узаемаўплывае, усталяваныя прыёмы, якія прымяняўся? Такі акцёр усею па сутнасці іграе самога сабе і толькі час ад часу (гэта таксама бывае) выпадкова «супалзе» з вобразам, які мае раскрыць. Так і з мастаком. Ішчы «выяўляць» сабе «аблічча» і што б ні ілюстраваў — усюды аднолькава: паўрава адно і тое ж, займаюцца «смавыяўленнем». Гэта не аблічча мастака, а хутчэй штучна выдуманая маска, пад якой нярэдка хаваецца творчая абмежаванасць і прафесіянальная безалабожнасць. Сапраўднае аблічча мастака выпрацоўваецца ў складаным творчым працэсе.

Паміненая маска, г. зн. раз назаўсёды выправаўная «мова», або, прасцей кажучы, «штам», з'яўляюцца на надзвычай вялікай пераходнай асаблівасці да мастака-ілюстратара, у якога праца вельмі спецыфічная. Яго творчасць сапалучаецца з творчасцю аўтара літаратурнай крыніцы, якая абумоўлівае і яго стылістычныя пошукі. Алесяў ясна, што мова ў ілюстратара павінна быць гнуткай, выключна багатай выяўленчымі формамі, прыёмам, бо ў сваёй рабоце ён сутыкаецца з самымі разнастайнымі літаратурнымі стылямі і творчымі індывідуальнасцямі аўтараў.

Так, мастак В. Ціхановіч — аўтар цудоўных ілюстрацыяў да казак «Мурашка-палашка» Зм. Вядулі і «Зімоўка звароў» Л. Талстога; да «Беларускіх народных казак», дзе ён паказаў тонкае майстэрства ілюстратара (на жаль, нізкі ўзровень паліграфіі тых год не дае нам да гэтага часу асаблівасці гэтых работ), у шэрагу больш позніх работ (казкі «Довыні сын», «Воук і сабак», «Казіная хатка») выпрацаваў нейкі спецыфічны графічны прыём: контуры малюнка, падфарбаваны акавалюю. У гэтай манеры ўжо зналаў лёгкая пазнаюцца аўтар-мастак і некалькі нівеліруюцца змяняюцца асаблівасці тэксту. У больш позняй рабоце (ілюстрацыі да літоўскіх казак) В. Ціхановіч вяртаецца на правільны шлях пошуку характэрна твора, які ілюструецца. Ён адыходзіць ад выправаўнага прыёму і блізка падыходзіць да задачы раскрыцця літаратурнага твора. Больш яркім прыкладам выпрацоўкі стандартнага індывідуальнага творчага пошуку можа быць нават такі вядомы і ўсім прызнаны маскоўскі ілюстратар Кананавіч. У ілюстрацыях да любых твораў ён усюды стэрэатыпа на аднолькавы.

Ішчы раз стэрэатыпы творчы пошук — вынік спешкі, недастаткова паглыбленай работы над выяўленнем адзнак форм і зместу. Так, у мастака П. Калініна можна сустрэць шэраг ніжжак-блізняк (зборнікі «Тэаў тэатральнага сьцягу» і «Вашы старажытныя браты»). Бяспрэчна таленавіты графік П. Калінін ня-

жога стылю і чужой мовы, іным разам станаюцца з часам раз і назаўсёды выправаўнага «смаходкай», «творчым крэда» мастака. Гэтая графічная форма традыцыйнасці часцей за ўсё звязана з адсутнасцю таленту, з адсутнасцю імкнення да няспынага ўдасканалення сваіх магчымасцей, з творчай пасіўнасцю.

ВЯЛІКАЕ ў мастацтва, вялікі талент заўсёды звязаны з наватарствам. Геніяльны мастакі, мінутага заўсёды былі наватарамі. Наватарства — гэта, якая не прасіцца тападарожніца сапраўднага творчасці, а з'яўляецца арганічным вынікам развіцця творчага працэсу, вынікам бесперапыннага ўдасканалення мастацтва ў цэлым.

У рабоце па мастацкаму афармленню нашай літаратуры трэба вельмі беражліва ставіцца да ўсёго новага і незвычайнага ў творчасці кніжных графікаў. Часта новае, асабліва смелы пошук, выклікае на пачатку крыху і незвычайнае ўражанне. Новая выяўленчая мова злучае іязвучна, «цяжка чытаецца». Вось тут і пастае перад мастацкім рэдактарам адказная задача — дасканала разабрацца: ці сапраўды гэта новае, ці гэта новае, якое абавязкова заваюе сабе месца ў мастацтве, ці гэта ўяўнае «наватарства», стылізацыя, запэячаны модных заходніх плыняў, якое ніколі не разумеюцца, які ўсё моладзе. Першаму — новаму — трэба даць шырокую дарогу. З другім — «новым» — трэба весці рашучую барацьбу, як і з руінамі, эпігонтам, талпаннем на месцы.

У некаторых работах малодзых графікаў, такіх, як А. Кашурэвіч і Б. Заборва (яны нярэдка плённа супрацоўнічаюць), Я. Кулік, В. Шарангоў, Г. Папалаўскі, П. Драчоў, шмат пошукаў выразнай формы, шмат такіх асаблівасцей, пра якія цяжка расказаць — іх трэба бачыць. Аліні з іх творчых здобываў — гэта адзнака макетнай задумкі, гармонія выяўленчых элементаў кнігі ў цэлым. Пэлынасць кампазіцыі ўсяго афармлення — вынік авалодання мастацтвам папярэдняга макетаваўня кнігі, у якім у эскізнай стадыі ўжо расправаўна ўзаемаўдзеянне разнастайных відаў ілюстрацыі (заставка, абарочны і т. д.), дасягнута ўзаемаўдзеянне знанні і ўнутраных элементаў афармлення.

Істотная адметная якасць творчасці названых графікаў — пэлынасць выяўленчых элементаў ілюстрацыі, музычнасць усіх дэталей. Тая асаблівая выяўленчая «пэлынасць», вынікам якой з'яўляюцца адсутнасць ілюзорнасці, уласціва натуралістычнаму метад, і лаканізм, які мяжуе часам з выяўленчай «скупасцю». Лепшы бадай, скажам: ашчаднасцю.

У работах да дзіцячых кніг А. Кашурэвіча і Б. Заборва («Ад казкі да казкі», «Алачка-забывалачка» В. Гарбука і інш.) увесць кампазіцыйна блізкія звязаны з пэлынасцю саміх ілюстрацыяў. Кожны штырх, кожны слугз працуюць на пэлынасцю выразнасцю, на раскрыцці зместу.

І ў работах Я. Куліка, П. Драчоў, Н. Папалаўскага на першым плане архітэктоніка кнігі. Так аформілена Я. Куліком кніжка А. Вольскага

ПА СЛЯДАХ ПЕСНІ

Паўлюк ПРАНУЗА

— Куды нам з нашымі здольнасцямі? — А потым, падумаўшы, дадала: — Наб жа хто навуцку нас чаму карыснаму, то мы з вялікай ахвотай прыйшлі б.

Гэтыя словы падбадзёрвалі загадчыка клуба. Мінута нямнога часу і малады працаўнічы выступалі на сцэне заводскага клуба:

Не адразу адкрываюцца таленты. Усе ведалі шафэра Антона Кудзіна. Сціплы, працавіты ён чалавек. Ведаў яго і загадчык клуба. Сустрэчыцца, паважліва паказаў і толькі. Але не Антон Кудзін паспрабаваў спяваць. І яго спёў пачуў Іосіф Мароз. Загадчык клуба аж пасятыў ад радасці.

— Ты ж добры саліст. Часцей заходзь у клуб, займацца будзем.

— Ды не да песень мне, — адмаўляўся шафэр. — За дзень напрацаваўся, вечарам адпочываю. Ды і хадзіць у клуб не блікі свет — кіламетраў пяць.

Не раз гаварыў з шафэрам загадчык клуба, пакуль той не згадзіўся наведваць рэпетыцыі.

Цяпер Антон Кудзін сам дазваляе:

— Як гэта я раней жыў без самадзейнасці. Не магу дома сядзець вечарам: цягне да песні, да наклётыва.

Клуб Гарадзйскага цукровага заводу не толькі месца адпачывання, а і своеасабліва мастацкая школа. Тут працуюць танцавальны і драматычны гурткі, дзевяці аркестр. Рабочыя ахвотна вучацца, а потым свае веды перадаюць іншым. Людзіла Седзіліна — выхавальніца дзіцячага сада — харэаграф. Па сваёй ініцыятыве яна арганізавала танцавальную групу, у якую запісаліся заводская моладзь. Работніца аткі Алена Бажэва захапленца танцамі і хорам. Пры клубе яна кіруе дзіцячай школай танцаў.

Людзіны бываюць вечары ў клубе. Моладзь і пакільны заўважыць глядзельную залу. Што б ні праводзілася: вечар паэзіі, ці сустрэча з ударнікамі камуністычнай працы, дыскупт на кіно — усё старанна падрумава, усё праходзіць цікава. А калі моладзь захаца патанцаваць, Іосіф Мароз ахвотна іграе на акардонне.

Ведаюць Іосіфа Іосіфавіча ў пасёлку, як актыўнага дружнага. Па яго ініцыятыве выпускаецца сатырычная газета «Пыласос». Цяпер не пацухуе ў клубе ляяні, не ўбачыш п'янага. «Пыласос» дапамог.

Свае веды Іосіф Мароз шчодра аддае людзям. Многіх ён заахвочвае да мастацтва. Цяпер многія аматары самадзейнага мастацтва купілі сабе музычныя інструменты — баяны, мандаліны, гітары. І калі ў вечаровы цышы ён пачуе музыку ў свёрку пасёлка, па сэрцу прабае трапятка хваля радасці: сваё ўмельства, свае веды перадаў ён людзям, зрабіў іх жыццё святлейшым і цікавейшым.

Многа цяпер спраў у заводскім калектыве мастацкай самадзейнасці. Рыхтуецца новы рэпертуар: песні, танцы, дэкламацыя. Гэта — на суд патрабавальных глядачоў, да раёнага агляду мастацкай самадзейнасці.

— А чаму ў клуб не ходзіце? Запішыцеся ў гурткі мастацкай самадзейнасці.

Больш смялейшая сназала: Нясвіжскі раён.

— Куды нам з нашымі здольнасцямі? — А потым, падумаўшы, дадала: — Наб жа хто навуцку нас чаму карыснаму, то мы з вялікай ахвотай прыйшлі б.

У САЮЗЕ МАСТАКОЎ БССР

МАСТАЦКІ ФОНД ТРЫМАЕ СПРАВАДАЧУ

24 кастрычніка ў памяшканні Беларускага Таварства дружбы і культурнай сувязі з зарубажнымі краінамі адбыўся сход мастакоў.

Была заслушана справаздача праўлення Мастацкага фонду БССР за 1962—1964 гады. Даклад зрабіў старшыня праўлення фонду П. Бедаўскаў.

УПЕРШЫНО У МІНСК

Выстаўка эскізаў тэатральных дэкарацыяў і каштоўнага адкрыта ў Дзяржаўным мастацкім музеі БССР. Уздзелныя мастацкія чатырох рэспублік — Беларусі, Літвы, Латвіі, Эстоніі.

Такія выстаўка наладжана ў нашай рэспубліцы ўпершыню. На яе адрэчылі прыйшлі шматлікія аматары выяўленчага мастацтва, мастакі, прадстаўнікі грамадскасці. Са словамі прывітання звярнуўся да іх намеснік міністра культуры БССР Я. Парватэў. На шматлікія пытанні наведвальнікаў у залах давалі адказы мастакі А. Марык і Б. Малкін.

З. ІВАНОВА.

ВЫСТАўКА ТВОРАЎ Х. ЛІУШЫЦА

Больш 100 жывапісных і графічных работ, якія паказваюць дэкаратывнае творчы шлях Х. Ліушыца, экспануюцца на яго персанальнай выстаўцы ў Дзяржаўным мастацкім музеі БССР. Побач з тэматичнымі палотнамі — шмат пейзажаў, напормортаў, малюнк мастака.

З. КОЗІНА.

РЭЖЫСЭРАМ САМАДЗЕЙНАЙ СЦЭНЫ

Рэспубліканскі Дом народнай творчасці сумесна з Беларускай тэатральнай таварыствам правалі канферэнцыю рэжысэраў народных тэатраў і кіраўнікоў вядучых драматычных калектываў рэспублікі. Уздзелныя канферэнцыі праслухалі лекцыі «Спадчына Станіславаўскага ў сучасным савецкім тэатры», «Савецкая п'еса — аснова рэпертуару народнага тэатра», «Аб дзейным аналізе п'есы і ролі».

Пра заданні народных тэатраў і драматычных калектываў у сувязі з падрыхтоўкай да III Дзеяў народнай творчасці таварыства намеснік міністра культуры БССР Я. Парватэў.

Уздзелныя канферэнцыі наведвалі Тэатр імя Я. Купалы, дзе прагледзелі спектакль «Дзівак».

У рэспубліцы шырока праводзіцца Тыдзень маладзёжнай кнігі. У нядаўна, 25 кастрычніка, у Цэнтральнай кнігарні Мінска адбылася сустрэча папулікоў з пісьменнікам Алесем Асіпенкам, Алесем Бажко, Навуам Кісілкам, Петрусём Макалём, Генадзем Бурлаўкіным, Леанідам Прошкам, Барысам Сачанкам, Леанідом Прошка, які адкрыў сустрэчу, расказаў аб творчасці малодзых беларускіх пісьменнікаў. Свае новыя вершы прачыталі Н. Кісілк, П. Макаль, Г. Бурлаўкін. Аб рабоце выдавецтва «Беларусь» гаварыў А. Бажко.

Сотні чытачоў атрымалі ў гэты дзень аўтаграфы на кнігах. Наш фотакарэспандэнт Ул. Крук зняў момант сустрэчы.

[Заканчэнне на 2-й стар.]

[Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.]

«Чарніца», П. Драчовым — кніга Б. Умешкага «Шчаслівага ўспамінаў». П. Драчоў глыбока адуку...

дэпартаваў да ізаляцыі, да імкнення культуры асаблены спецыфічны...

ён не выявіў яшчэ самастойных адносін да таго, што адлюстроўваў.

У лепшых ілюстрацыях нашых графікаў кожная дэталі нясе сэнсавую нагрукку...

Так сучасная рэалістычная графіка сродкамі выяўленага мастацтва народнай казкі зусім не выклічае...

У пазнейшых работах (зборнік беларускіх казак, казкі Корбана «Пра жывёл і пра зяброў») мастак А. Волкава...

Завалася б, чым больш насычанасць усіх выяўленчых элементаў музычнай пластыкай...

З мастацтва і літаратуры мінулага ў сучаснае выданне бярыцца толькі тое, што сучасна нашаму часу...

А ЗНЕШНЯМУ выглядзе часта цяжка адзначыць фармальнасці твору ад твора сапраўды наватарскага.

Рэаліст адраіваецца ад фармаліста перш за ўсё тым, што гэтую музычна-пластычную задачу ён не ператварае ў самацэлю...

Але мала ўзяць, скажам, народную казку, сучасную сучасным уяўленням.

У нашай беларускай кніжнай графіцы зусім выключаны правыя сродкі тэндэнцыйнай фарматыраванасці.

Мастак калер — інтэрпрэтар аўтарскага тэксту. Ён як бы саўтар кнігі. Сваёй працай ён забягае тэкст, праводзіць міма другіх.

Калі ў старых выданнях пачатку 50-х гадоў можна сустрэць мастацкае афармленне без ценю імкнення сказаць у гэтым жанры нешта новае...

На мастацка-графічнай нашай рэспубліцы, якія знаходзіцца ў паўсядзённым творчым пошуку...

Е МАГУ не сказаць тут і пра сутнасць нацыянальнай формы ў мастацтве графікі...

Калі ў старых выданнях пачатку 50-х гадоў можна сустрэць мастацкае афармленне без ценю імкнення сказаць у гэтым жанры нешта новае...

На мастацка-графічнай нашай рэспубліцы, якія знаходзіцца ў паўсядзённым творчым пошуку...

Безумоўна, што наследаванне модных і заходніх плыняў — вынік адсутнасці патрыятызму. Гэта рэстварае нацыянальна-характар творчасці мастака.

Калі ў старых выданнях пачатку 50-х гадоў можна сустрэць мастацкае афармленне без ценю імкнення сказаць у гэтым жанры нешта новае...

На мастацка-графічнай нашай рэспубліцы, якія знаходзіцца ў паўсядзённым творчым пошуку...

Так, у некаторых ранніх работах М. Бельскага («Канек-гарбунчо», «Казка пра кара Салтана») адчуваецца непасрэдна ўплыў Білібіна.

Калі ў старых выданнях пачатку 50-х гадоў можна сустрэць мастацкае афармленне без ценю імкнення сказаць у гэтым жанры нешта новае...

На мастацка-графічнай нашай рэспубліцы, якія знаходзіцца ў паўсядзённым творчым пошуку...

У бібліятэцы Цэнтральнага дзяржаўнага архіва Кастрычніцкай рэвалюцыі БССР знойдзены цікавы дакумент — спецыяльная аўтабіяграфія пра твора Янкі Журбы.

У бібліятэцы Цэнтральнага дзяржаўнага архіва Кастрычніцкай рэвалюцыі БССР знойдзены цікавы дакумент — спецыяльная аўтабіяграфія пра твора Янкі Журбы.

У бібліятэцы Цэнтральнага дзяржаўнага архіва Кастрычніцкай рэвалюцыі БССР знойдзены цікавы дакумент — спецыяльная аўтабіяграфія пра твора Янкі Журбы.

На пытанне аб тым, што спрыяла матэрыялам для яго твораў, лаві адказаў: «Змаганне за незалежнасць, рэвалюцыя, працы рабочых і салдат, навогуль сучаснае сацыялістычнае будучыня, моманты перамогі ў гэтым будучыні».

На пытанне аб тым, што спрыяла матэрыялам для яго твораў, лаві адказаў: «Змаганне за незалежнасць, рэвалюцыя, працы рабочых і салдат, навогуль сучаснае сацыялістычнае будучыня, моманты перамогі ў гэтым будучыні».

На пытанне аб тым, што спрыяла матэрыялам для яго твораў, лаві адказаў: «Змаганне за незалежнасць, рэвалюцыя, працы рабочых і салдат, навогуль сучаснае сацыялістычнае будучыня, моманты перамогі ў гэтым будучыні».

З не бачна, што першыя свае вершы лаві пачаў пісаць у 1902 годзе. А яго першым друкаваным творам было апавяданне «На ільлінаўскай вуліцы».

З не бачна, што першыя свае вершы лаві пачаў пісаць у 1902 годзе. А яго першым друкаваным творам было апавяданне «На ільлінаўскай вуліцы».

З не бачна, што першыя свае вершы лаві пачаў пісаць у 1902 годзе. А яго першым друкаваным творам было апавяданне «На ільлінаўскай вуліцы».

Ядзі Лешкевіч, мілая, слаўная дзяўчына, вядомая на ўсю рэспубліку цяляцінка, дэпутат Рабочага Савета БССР, запрасіла нас на сваё вяселле... І мы ездзім. На Слонімскай. Мы ездзім у камандзіроўку. На вяселле.

Ядзі Лешкевіч, мілая, слаўная дзяўчына, вядомая на ўсю рэспубліку цяляцінка, дэпутат Рабочага Савета БССР, запрасіла нас на сваё вяселле... І мы ездзім. На Слонімскай. Мы ездзім у камандзіроўку. На вяселле.

Ядзі Лешкевіч, мілая, слаўная дзяўчына, вядомая на ўсю рэспубліку цяляцінка, дэпутат Рабочага Савета БССР, запрасіла нас на сваё вяселле... І мы ездзім. На Слонімскай. Мы ездзім у камандзіроўку. На вяселле.

Дзеці там у трох-чатырох гадынаў шляху адсюль незвычайна вясёлы, незвычайна людзі... Заўтра там прагучаць песні, будуць неспадзяваныя сустрэчы. Якія? Хто ведае... Можна такі, што забудуцца праз дзень, ці за кожным новым паваротам забываецца толькі што мінулае абсяг дарогі.

Дзеці там у трох-чатырох гадынаў шляху адсюль незвычайна вясёлы, незвычайна людзі... Заўтра там прагучаць песні, будуць неспадзяваныя сустрэчы. Якія? Хто ведае... Можна такі, што забудуцца праз дзень, ці за кожным новым паваротам забываецца толькі што мінулае абсяг дарогі.

Дзеці там у трох-чатырох гадынаў шляху адсюль незвычайна вясёлы, незвычайна людзі... Заўтра там прагучаць песні, будуць неспадзяваныя сустрэчы. Якія? Хто ведае... Можна такі, што забудуцца праз дзень, ці за кожным новым паваротам забываецца толькі што мінулае абсяг дарогі.

Вяселле заўтра раніцою. Ідуць апошняе, так сказаць, падрыхтоўчыя работы. Снуюць з кута ў куток суседкі і цёткі — добраахвотныя памочніцы гаспадыні; сушачыя традыцыйныя ручнічкі, і з пачы, як з назіральнага пункту, фіксуе падзеі малады брат Ядзі — Тонік...

Вяселле заўтра раніцою. Ідуць апошняе, так сказаць, падрыхтоўчыя работы. Снуюць з кута ў куток суседкі і цёткі — добраахвотныя памочніцы гаспадыні; сушачыя традыцыйныя ручнічкі, і з пачы, як з назіральнага пункту, фіксуе падзеі малады брат Ядзі — Тонік...

Вяселле заўтра раніцою. Ідуць апошняе, так сказаць, падрыхтоўчыя работы. Снуюць з кута ў куток суседкі і цёткі — добраахвотныя памочніцы гаспадыні; сушачыя традыцыйныя ручнічкі, і з пачы, як з назіральнага пункту, фіксуе падзеі малады брат Ядзі — Тонік...

...Не жонкі дзень прыладжваюць у Дробавічы гасці з Аздзея, з Якуці, з Мінска. Не жонкі хату можна прыбраць да вяселля так, як гэтую... сцены ўвешаны графікатамі, сцяжымак-вышпеламі, дыпломамі навесты. Не на жонкім...

...Не жонкі дзень прыладжваюць у Дробавічы гасці з Аздзея, з Якуці, з Мінска. Не жонкі хату можна прыбраць да вяселля так, як гэтую... сцены ўвешаны графікатамі, сцяжымак-вышпеламі, дыпломамі навесты. Не на жонкім...

...Не жонкі дзень прыладжваюць у Дробавічы гасці з Аздзея, з Якуці, з Мінска. Не жонкі хату можна прыбраць да вяселля так, як гэтую... сцены ўвешаны графікатамі, сцяжымак-вышпеламі, дыпломамі навесты. Не на жонкім...

«Пушчанскую адысею» А. Карпюк прысвочыў баявым сілорам — вядомы навадзірар партызанскага атрада імя Кастуся Каліноўскага.

Аповесць Івана Івануменкі «Вульба» (выдавецтва «Беларусь») прысвечана змяшчу студэнтаў-філолагаў. Асноўны падзел аповесці ўвесьмы куды студэнт прыладжвае капаць бульбу ў адначасова праходзіць педагогічную працяжку.

У навукова-папулярным нарысе Кандыд філалагічных навук А. Крыніцы расказвае аб гісторыі беларускай мовы, аб граматычнай будове, аб асаблівасцях раскраві асаблівасці сучаснай беларускай літаратурнай мовы.

Аўтары гэтай кнігі — выкладчыкі Мінскага педагагічнага інстытута М. Лазарук і А. Плісук. Пытанні тэорыі літаратурнай ілюстрацыі ў дамяноўнай працяжцы кнігі з твораў беларускіх пісьмennis.

Тыраж 8 тыс. экз., стар. 376. Цана 52 кап.

Тыраж 4 500 экз., стар. 148. Цана 26 кап.

Тыраж 3 100 экз., стар. 158. Цана 21 кап.

Тыраж 3 920 экз., 246 стар. Цана 49 кап.

НЕ, ЁН БЫЎ НЕ ТАКІ

Нядаўна мне трапіла ў рукі аповесць І. Сіняўскага «На правым флянгу». У ёй, як сказана ў невялічкім прадмове, «расказваецца пра жыццё і ратныя падзеі Героя Савецкага Саюза Пятра Іванавіча Курпрыяна».

Тут жа хочацца зрабіць і яшчэ адну думачку, істотную заўвагу: І. Сіняўскі ні слова не гаворыць пра партызанскі кіравніцтва партызанскім атрадам, не называе ніводнага прозвішча камуніста ці камсамольца, які змагаўся ў атрадзе народных месцінаў і былі для атрацкіх партызан узорам мужнасці, смеласці, адданасці сваёй Радзіме.

Далей Аўтар нагадвае шматлікія баявыя эпізоды, у якіх прычым чужым шаснацігадоваму партызану Пятру Курпрыяну, гаворыць, што жонка зусім імкнуўся быць у першых шэрагах барабатоў. Усё гэта правільна. Аднак апісанні падзеяў юнага партызана выгледзіць дужа наўпярэй і непраўдападобным.

рабіць героя нейкім звышчалавечым, калі ён быў звычайным жодзічкім хлопцам, проста — смелым камсамольцам? Няўжо аўтар думае, што чытач павяршы і палюбіць маней востраго наўна-ізаляванага Пятра Курпрыяна, чым жывого, неспраўнага?

Нядаўна мне трапіла ў рукі аповесць І. Сіняўскага «На правым флянгу». У ёй, як сказана ў невялічкім прадмове, «расказваецца пра жыццё і ратныя падзеі Героя Савецкага Саюза Пятра Іванавіча Курпрыяна».

Тут жа хочацца зрабіць і яшчэ адну думачку, істотную заўвагу: І. Сіняўскі ні слова не гаворыць пра партызанскі кіравніцтва партызанскім атрадам, не называе ніводнага прозвішча камуніста ці камсамольца, які змагаўся ў атрадзе народных месцінаў і былі для атрацкіх партызан узорам мужнасці, смеласці, адданасці сваёй Радзіме.

Далей Аўтар нагадвае шматлікія баявыя эпізоды, у якіх прычым чужым шаснацігадоваму партызану Пятру Курпрыяну, гаворыць, што жонка зусім імкнуўся быць у першых шэрагах барабатоў. Усё гэта правільна. Аднак апісанні падзеяў юнага партызана выгледзіць дужа наўпярэй і непраўдападобным.

рабіць героя нейкім звышчалавечым, калі ён быў звычайным жодзічкім хлопцам, проста — смелым камсамольцам? Няўжо аўтар думае, што чытач павяршы і палюбіць маней востраго наўна-ізаляванага Пятра Курпрыяна, чым жывого, неспраўнага?

Нядаўна мне трапіла ў рукі аповесць І. Сіняўскага «На правым флянгу». У ёй, як сказана ў невялічкім прадмове, «расказваецца пра жыццё і ратныя падзеі Героя Савецкага Саюза Пятра Іванавіча Курпрыяна».

Тут жа хочацца зрабіць і яшчэ адну думачку, істотную заўвагу: І. Сіняўскі ні слова не гаворыць пра партызанскі кіравніцтва партызанскім атрадам, не называе ніводнага прозвішча камуніста ці камсамольца, які змагаўся ў атрадзе народных месцінаў і былі для атрацкіх партызан узорам мужнасці, смеласці, адданасці сваёй Радзіме.

Далей Аўтар нагадвае шматлікія баявыя эпізоды, у якіх прычым чужым шаснацігадоваму партызану Пятру Курпрыяну, гаворыць, што жонка зусім імкнуўся быць у першых шэрагах барабатоў. Усё гэта правільна. Аднак апісанні падзеяў юнага партызана выгледзіць дужа наўпярэй і непраўдападобным.

рабіць героя нейкім звышчалавечым, калі ён быў звычайным жодзічкім хлопцам, проста — смелым камсамольцам? Няўжо аўтар думае, што чытач павяршы і палюбіць маней востраго наўна-ізаляванага Пятра Курпрыяна, чым жывого, неспраўнага?

Нядаўна мне трапіла ў рукі аповесць І. Сіняўскага «На правым флянгу». У ёй, як сказана ў невялічкім прадмове, «расказваецца пра жыццё і ратныя падзеі Героя Савецкага Саюза Пятра Іванавіча Курпрыяна».

Тут жа хочацца зрабіць і яшчэ адну думачку, істотную заўвагу: І. Сіняўскі ні слова не гаворыць пра партызанскі кіравніцтва партызанскім атрадам, не называе ніводнага прозвішча камуніста ці камсамольца, які змагаўся ў атрадзе народных месцінаў і былі для атрацкіх партызан узорам мужнасці, смеласці, адданасці сваёй Радзіме.

Далей Аўтар нагадвае шматлікія баявыя эпізоды, у якіх прычым чужым шаснацігадоваму партызану Пятру Курпрыяну, гаворыць, што жонка зусім імкнуўся быць у першых шэрагах барабатоў. Усё гэта правільна. Аднак апісанні падзеяў юнага партызана выгледзіць дужа наўпярэй і непраўдападобным.

рабіць героя нейкім звышчалавечым, калі ён быў звычайным жодзічкім хлопцам, проста — смелым камсамольцам? Няўжо аўтар думае, што чытач павяршы і палюбіць маней востраго наўна-ізаляванага Пятра Курпрыяна, чым жывого, неспраўнага?

Нядаўна мне трапіла ў рукі аповесць І. Сіняўскага «На правым флянгу». У ёй, як сказана ў невялічкім прадмове, «расказваецца пра жыццё і ратныя падзеі Героя Савецкага Саюза Пятра Іванавіча Курпрыяна».

Тут жа хочацца зрабіць і яшчэ адну думачку, істотную заўвагу: І. Сіняўскі ні слова не гаворыць пра партызанскі кіравніцтва партызанскім атрадам, не называе ніводнага прозвішча камуніста ці камсамольца, які змагаўся ў атрадзе народных месцінаў і былі для атрацкіх партызан узорам мужнасці, смеласці, адданасці сваёй Радзіме.

Далей Аўтар нагадвае шматлікія баявыя эпізоды, у якіх прычым чужым шаснацігадоваму партызану Пятру Курпрыяну, гаворыць, што жонка зусім імкнуўся быць у першых шэрагах барабатоў. Усё гэта правільна. Аднак апісанні падзеяў юнага партызана выгледзіць дужа наўпярэй і непраўдападобным.

рабіць героя нейкім звышчалавечым, калі ён быў звычайным жодзічкім хлопцам, проста — смелым камсамольцам? Няўжо аўтар думае, што чытач павяршы і палюбіць маней востраго наўна-ізаляванага Пятра Курпрыяна, чым жывого, неспраўнага?

Нядаўна мне трапіла ў рукі аповесць І. Сіняўскага «На правым флянгу». У ёй, як сказана ў невялічкім прадмове, «расказваецца пра жыццё і ратныя падзеі Героя Савецкага Саюза Пятра Іванавіча Курпрыяна».

Тут жа хочацца зрабіць і яшчэ адну думачку, істотную заўвагу: І. Сіняўскі ні слова не гаворыць пра партызанскі кіравніцтва партызанскім атрадам, не называе ніводнага прозвішча камуніста ці камсамольца, які змагаўся ў атрадзе народных месцінаў і былі для атрацкіх партызан узорам мужнасці, смеласці, адданасці сваёй Радзіме.

Далей Аўтар нагадвае шматлікія баявыя эпізоды, у якіх прычым чужым шаснацігадоваму партызану Пятру Курпрыяну, гаворыць, што жонка зусім імкнуўся быць у першых шэрагах барабатоў. Усё гэта правільна. Аднак апісанні падзеяў юнага партызана выгледзіць дужа наўпярэй і непраўдападобным.

рабіць героя нейкім звышчалавечым, калі ён быў звычайным жодзічкім хлопцам, проста — смелым камсамольцам? Няўжо аўтар думае, што чытач павяршы і палюбіць маней востраго наўна-ізаляванага Пятра Курпрыяна, чым жывого, неспраўнага?

Нядаўна мне трапіла ў рукі аповесць І. Сіняўскага «На правым флянгу». У ёй, як сказана ў невялічкім прадмове, «расказваецца пра жыццё і ратныя падзеі Героя Савецкага Саюза Пятра Іванавіча Курпрыяна».

Тут жа хочацца зрабіць і яшчэ адну думачку, істотную заўвагу: І. Сіняўскі ні слова не гаворыць пра партызанскі кіравніцтва партызанскім атрадам, не называе ніводнага прозвішча камуніста ці камсамольца, які змагаўся ў атрадзе народных месцінаў і былі для атрацкіх партызан узорам мужнасці, смеласці, адданасці сваёй Радзіме.

Далей Аўтар нагадвае шматлікія баявыя эпізоды, у якіх прычым чужым шаснацігадоваму партызану Пятру Курпрыяну, гаворыць, што жонка зусім імкнуўся быць у першых шэрагах барабатоў. Усё гэта правільна. Аднак апісанні падзеяў юнага партызана выгледзіць дужа наўпярэй і непраўдападобным.

рабіць героя нейкім звышчалавечым, калі ён быў звычайным жодзічкім хлопцам, проста — смелым камсамольцам? Няўжо аўтар думае, што чытач павяршы і палюбіць маней востраго наўна-ізаляванага Пятра Курпрыяна, чым жывого, неспраўнага?

Нядаўна мне трапіла ў рукі аповесць І. Сіняўскага «На правым флянгу». У ёй, як сказана ў невялічкім прадмове, «расказваецца пра жыццё і ратныя падзеі Героя Савецкага Саюза Пятра Іванавіча Курпрыяна».

Тут жа хочацца зрабіць і яшчэ адну думачку, істотную заўвагу: І. Сіняўскі ні слова не гаворыць пра партызанскі кіравніцтва партызанскім атрадам, не называе ніводнага прозвішча камуніста ці камсамольца, які змагаўся ў атрадзе народных месцінаў і былі для атрацкіх партызан узорам мужнасці, смеласці, адданасці сваёй Радзіме.

Далей Аўтар нагадвае шматлікія баявыя эпізоды, у якіх прычым чужым шаснацігадоваму партызану Пятру Курпрыяну, гаворыць, што жонка зусім імкнуўся быць у першых шэрагах барабатоў. Усё гэта правільна. Аднак апісанні падзеяў юнага партызана выгледзіць дужа наўпярэй і непраўдападобным.

рабіць героя нейкім звышчалавечым, калі ён быў звычайным жодзічкім хлопцам, проста — смелым камсамольцам? Няўжо аўтар думае, што чытач павяршы і палюбіць маней востраго наўна-ізаляванага Пятра Курпрыяна, чым жывого, неспраўнага?

Маладая — Ядзі Лешкевіч.

Ядзі Лешкевіч, мілая, слаўная дзяўчына, вядомая на ўсю рэспубліку цяляцінка, дэпутат Рабочага Савета БССР, запрасіла нас на сваё вяселле... І мы ездзім. На Слонімскай. Мы ездзім у камандзіроўку. На вяселле.

Дзеці там у трох-чатырох гадынаў шляху адсюль незвычайна вясёлы, незвычайна людзі... Заўтра там прагучаць песні, будуць неспадзяваныя сустрэчы. Якія? Хто ведае... Можна такі, што забудуцца праз дзень, ці за кожным новым паваротам забываецца толькі што мінулае абсяг дарогі.

Вяселле заўтра раніцою. Ідуць апошняе, так сказаць, падрыхтоўчыя работы. Снуюць з кута ў куток суседкі і цёткі — добраахвотныя памочніцы гаспадыні; сушачыя традыцыйныя ручнічкі, і з пачы, як з назіральнага пункту, фіксуе падзеі малады брат Ядзі — Тонік...

Дзеці там у трох-чатырох гадынаў шляху адсюль незвычайна вясёлы, незвычайна людзі... Заўтра там прагучаць песні, будуць неспадзяваныя сустрэчы. Якія? Хто ведае... Можна такі, што забудуцца праз дзень, ці за кожным новым паваротам забываецца толькі што мінулае абсяг дарогі.

Вяселле заўтра раніцою. Ідуць апошняе, так сказаць, падрыхтоўчыя работы. Снуюць з кута ў куток суседкі і цёткі — добраахвотныя памочніцы гаспадыні; сушачыя традыцыйныя ручнічкі, і з пачы, як з назіральнага пункту, фіксуе падзеі малады брат Ядзі — Тонік...

КАМАНДЗІРОўКА... НА ВЯСЕЛЛЕ

А. УЛАДЗІМІРАВА, Ю. ПУЧЫНСКІ, спец. карэспандэнты «Літаратуры і мастацтва».

Вяселлі пасажонкам бацькам бывае старшыня калгаса... Але, як на жонкім вяселлі, быў тут шматгалосны стаякі ганаровы эскорт — дзяўчынкі.

Вяселлі пасажонкам бацькам бывае старшыня калгаса... Але, як на жонкім вяселлі, быў тут шматгалосны стаякі ганаровы эскорт — дзяўчынкі.

Вяселлі пасажонкам бацькам бывае старшыня калгаса... Але, як на жонкім вяселлі, быў тут шматгалосны стаякі ганаровы эскорт — дзяўчынкі.

Вяселлі пасажонкам бацькам бывае старшыня калгаса... Але, як на жонкім вяселлі, быў тут шматгалосны стаякі ганаровы эскорт — дзяўчынкі.

Вяселлі пасажонкам бацькам бывае старшыня калгаса... Але, як на жонкім вяселлі, быў тут шматгалосны стаякі ганаровы эскорт — дзяўчынкі.

Вяселлі пасажонкам бацькам бывае старшыня калгаса... Але, як на жонкім вяселлі, быў тут шматгалосны стаякі ганаровы эскорт — дзяўчынкі.

Вяселлі пасажонкам бацькам бывае старшыня калгаса... Але, як на жонкім вяселлі, быў тут шматгалосны стаякі ганаровы эскорт — дзяўчынкі.

Вяселлі пасажонкам бацькам бывае старшыня калгаса... Але, як на жонкім вяселлі, быў тут шматгалосны стаякі ганаровы эскорт — дзяўчынкі.

Дзядзька Адам.

Надзвычай цікава.

